

MARELE RĂZBOI, București, Muzeul Național Cotroceni, 2016, 78 p.

În data de 8 iunie a.c., la Muzeul Național Cotroceni s-a vernisat expoziția „Marele război” (organizator Mădălina Nițelea), consacrată împlinirii a 100 de ani de la Consiliul de Coroană care a decis intrarea României în primul război mondial. Tot atunci a fost lansat și catalogul expoziției, apărut, putem spune, în condiții grafice deosebite. Este un material ilustrativ util inclusiv în activitatea didactică.

Albumul conține așadar facsimile (menționăm extrasele din Tratatul încheiat între România și Antanta și declarația de război adresată Austro-Ungariei), imagini cu arme, uniforme, decorații, portretele unor personaje politice și militare (Ion I. C. Brătianu, Petre P. Carp, Nicolae Filipescu, Alexandru Averescu, Ioan Dragalina, împăratul Wilhelm al II-lea sau regele Ferdinand și mareșalul Joseph Joffre), și mai ales ilustrații cu instantanee din epocă, susceptibile să sugereze nu neapărat desfășurarea conflictului ca atare, deși există inclusiv o fotografie, destul de rară, a unui proiectil explodând la Mărășești (p. 47), cât atmosfera cotidiană în care s-a desfășurat acesta, de la imaginile din București sub ocupație, până la scenele vieții din tranșee sau din spitalele de campanie.

Mai amintim, în același sens, obiectele aparținând unor participanți la evenimente, cum ar fi bastonul lui Eremia Grigorescu, un fragment din cravașa regelui Ferdinand sau revolverul Nagant atribuit lui Henri Berthelot, care prin caracterul lor personalizat creează oarecum ceea ce în literatură se numește „efect de real”, adică o impresie de autenticitate și implicare afectivă a privitorului, mai concludentă pentru memoria istorică decât înregistrarea pur livrescă a informației respective.

Alexandru Mamina

ADRIAN-BOGDAN CEOBANU, *Diplomați în Vechiul Regat. Familie, carieră și viață socială în timpul lui Carol I (1878–1914)*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2015, 374 p.

Cele zece studii reunite în volumul lui Adrian-Bogdan Ceobanu confirmă interesul acestuia pentru istoria diplomației de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Perspectiva cercetătorului ieșean stă sub semnul preocupărilor, recente pentru istoriografia românească, de a așeza diplomația într-un context istoric mai larg. Astfel, fără a ignora aspectele politice așteptate de la o lucrare de istorie a diplomației (mărturie stau studiile *Din istoria Legației Franței de la București (1880–1914)*, p. 115–161 și „*Geografia*” posturilor diplomatice ale României moderne: numiri și rechemări ale plenipotențiarilor români la Paris (1880–1914), p. 285–327), autorul a preferat teme precum educația dobândită și pregătirea pentru carieră, căsătoriile contractate, implicarea diplomaților în viața mondenă și culturală din țările în care se aflau în misiune. O asemenea tratare înlesnește o mai bună înțelegere a modalităților în care diplomații români și străini își adunau informațiile necesare.

În lucrarea sa, Adrian-Bogdan Ceobanu analizează lumea diplomatică cu precădere din perspectiva unei biografii colective a actorilor implicați în relațiile României cu alte state europene, adesea marcate de negocieri confidențiale și delicate. Tocmai datorită acestei perspective, istoria diplomației nu poate fi separată de aspecte ce ar ține – doar aparent și la o tratare superficială – de genealogii și istorii de familie. În *Fii, gineri, nepoți: relații de rudenie în diplomația Vechiului Regat*, p. 253–284, autorul urmărește impactul legăturilor familiale asupra unui corp diplomatic redus ca număr (p. 253), dar plin de „frați, veri și alte rude [...] prin alianță” (p. 266, 274). Sunt analizate echilibrat atât situațiile unor cariere de succes, cât și eșecurile care au dus la incidente diplomatice aplanate uneori de intervenția lui Carol I (vezi cazul datoriilor contractate de Radu Văcărescu la Viena, chestiune care a generat incidente de protocol la o recepție la ambasada Germaniei, provocând și sfârșitul carierei propriului tată, p. 264).

Studii și materiale de istorie modernă”, vol. XXIX, 2016, p. 133–135